

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JEZYKA POLSKIEGO

ZGODNY Z WSO ZS Z DNJB W HAJNÓWCE I STATUTEM

- 1 Nauczyciel ma prawo sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów w formie pisemnej oraz ustnej na każdej lekcji.
- 2 Oceny są jawne dla uczniów i rodziców. Rodzice lub prawni opiekunowie dziecka mają prawo wglądu do prac pisemnych podczas zebrań z rodzicami lub podczas spotkań indywidualnych z nauczycielami.
- 3 Sposoby informowania rodziców o postępach edukacyjnych ich dzieci.
 - a) słowna
 - spotkania indywidualne nauczyciela z rodzicami;
 - zebrania klasowe;
 - b) pisemna
 - poprzez e- dziennik;
 - w notatce kierowanej do rodzica w zeszycie przedmiotowym ucznia;
4. Ocenianie uczniów odbywa się systematycznie. Za obowiązkowe formy oceny wiedzy i umiejętności uczniów przyjmuje się: wypowiedź ustną, sprawdziany, kartkówki, prace domowe.
5. Nauczyciel ma prawo ocenić pracę ucznia na zajęciach edukacyjnych. Jeżeli uczeń nie wykonuje ćwiczeń zleconych przez nauczyciela otrzymuje ocenę niedostateczną za pracę na lekcji.
- 6.. Uczeń ma obowiązek być przygotowanym do uczestniczenia w zajęciach edukacyjnych. Za niezbędne uważa się posiadanie podręcznika i zeszytu przedmiotowego.. Brak podręcznika i zeszytu przedmiotowego traktuje się jako nieprzygotowanie do zajęć.
- 7.. Uczeń zobowiązany jest do zachowania należytej uwagi w czasie zajęć lekcyjnych, wykonywania poleceń wydawanych przez nauczyciela oraz powstrzymania się od rozmów z innymi uczniami.
- 8.. Na zajęciach edukacyjnych obowiązuje bezwzględny zakaz korzystania z telefonów komórkowych. Przed rozpoczęciem zajęć nauczyciel może zobowiązać uczniów do wyłączenia posiadanych przez nich telefonów. Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych przez uczniów na terenie szkoły określa zarządzenie dyrektora szkoły.
9. Na zajęciach edukacyjnych obowiązuje zakaz spożywania posiłków. Uczniowie mają możliwość spożycia drugiego śniadania oraz obiadu w czasie przerw międzylekcyjnych.
10. Obowiązkiem ucznia jest systematyczne prowadzenie zeszytu a także odrabianie prac domowych zleconych przez nauczyciela. Przy czym uczeń ma prawo nie mieć uzupełnionego zeszytu oraz nie posiadać pracy domowej w pierwszym dniu po nieobecności trwającej co najmniej tydzień.
11. W przypadku nieprzystąpienia do sprawdzianu z powodu usprawiedliwionej nieobecności w szkole, uczeń ma obowiązek jego zaliczenia w ciągu dwóch najbliższych tygodni po powrocie do szkoły. Zaliczenie sprawdzianu odbywa się w terminie ustalonym z nauczycielem na lekcji bądź poza obowiązkowymi godzinami dydaktycznymi (w tym przypadku decyzje podejmuje nauczyciel). Nieobecność ucznia na sprawdzianie bez usprawiedliwienia jest równoznaczna z wystawieniem oceny niedostatecznej.

12. Krótkie sprawdziany, tak zwane „karkówki” kontrolują opanowanie wiadomości i umiejętności z ostatnich 1-3 lekcji lub prac domowych i nie muszą być zapowiadane przez nauczyciela.

13. Kartkówki ze znajomości lektury mogą, ale nie muszą być zapowiadane przez nauczyciela. Listę lektur obowiązkowych poznaje uczeń na początku roku szkolnego. Dokładny bądź przybliżony termin omawiania lektury podaje nauczyciel. Za wystarczające uznaje się podanie terminu analizy lektury z wyprzedzeniem 14-dniowym.

14. Pisemne formy sprawdzania wiedzy takie jak: wypracowania są również obowiązkowe i mogą mieć formę pracy domowej bądź sprawdzianu klasowego. W przypadku formy pracy domowej nauczyciel ustala termin jej oddania. Przekroczenie terminu bądź niewywiązanie się z obowiązku jest równoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.

15. Odmowa pisania przez ucznia sprawdzianu bądź kartkówki jest równoznaczna z otrzymaniem oceny niedostatecznej.

16. Sprawdziany zapowiadane są z wyprzedzeniem co najmniej tygodnia.

17. Wypracowania domowe zadawane są z wyprzedzeniem co najmniej 7-dniowym.

18. Wypracowania domowe uczniowie wykonują na kartkach formatu A4, opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz tematem pracy lub w zeszycie przedmiotowym.

19. Jeżeli nauczyciel podczas sprawdzania wypracowania stwierdzi, że praca ucznia jest w całości lub części niesamodzielna np. stanowi plagiat jakiejś publikacji lub jest taka sama jak innego ucznia, ma prawo wystawienia oceny niedostatecznej bez możliwości jej poprawienia.

20. Klasowe pisemne formy sprawdzania wiedzy powinny być poprawione i ocenione przez nauczyciela w ciągu 10 dni roboczych od daty ich napisania przez uczniów.

21. Nauczyciel wpisuje śródroczną ocenę klasyfikacyjną z przedmiotu edukacyjnego w ostatnim dniu przed feriami zimowymi w danym roku szkolnym. Na 7 dni przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciel wpisuje przewidywaną ocenę roczną.

22.. Stosuje się dwa sposoby wystawiania oceny klasyfikacyjnej (semestralnej i rocznej): na podstawie średniej ważonej lub na podstawie wypadkowej ocen cząstkowych.

a. Wyboru metody ustalania ocen klasyfikacyjnych dokonuje nauczyciel uczący przedmiotu w danej klasie.

b. Jeśli nauczyciel stosuje metodę średniej ważonej, to przez średnią ważoną rozumiemy średnią stopni, w której nie każdy stopień jest jednakowo ważny. Ważność ta jest opisywana wskaźnikiem przyjętym przez nauczyciela uczącego w danej klasie i ustalana w zależności od stopnia trudności sprawdzanego materiału np. sprawdzian- waga 3, kartkówka- waga 2.

c. Jeśli nauczyciel stosuje metodę wystawiania oceny klasyfikacyjnej (semestralnej i rocznej) na podstawie wypadkowej ocen cząstkowych, to ocen tych nie traktuje się identycznie. Ocena końcowa nie jest średnią arytmetyczną tych ocen. Znaczenie rozstrzygające mają oceny ze sprawdzianów, „kartkówek” ze znajomości lektur oraz prac pisemnych pisanych w szkole.

23. Kryteria oceny osiągnięć uczniów:

100%- 98% - ocena celująca

97%- 86% - ocena bardzo dobra

85%- 75% - ocena dobra

74 %- 50 % -ocena dostateczna

49%- 30%- ocena dopuszczająca

29%- 0% - ocena niedostateczna

24. Możliwe sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów w gimnazjum:

- a) sprawdziany po zakończeniu realizacji określonego działu z literatury bądź gramatyki , ewentualnie po omówieniu określonej partii materiału np. lektury , zapowiadane z wyprzedzeniem tygodnia;
- b) prace pisemne domowe i klasowe np. charakterystyka, opowiadanie, rozprawka;
- c) kartkówki z trzech ostatnio realizowanych tematów bądź pracy domowej;
- d) kartkówki ze znajomości treści lektury (wykaz lektur otrzymuje uczeń na początku roku szkolnego);
- e) prace domowe w różnorodnej postaci: notatka, ćwiczenie itp. , związane z aktualnie realizowanym materiałem, zadawane na lekcję następną bądź kolejną;
- f) odpowiedzi ustne z trzech ostatnich tematów;
- g) kontrola zeszytu przedmiotowego;
- h) dyktando ortograficzne;
- i) inne np. recytacja, prezentacja multimedialna, projekt, inscenizacja, plakat;

. KRYTERIA OCENIANIA pisemnych prac klasowych i domowych, kartkówek, odpowiedzi ustnych, aktywności ucznia.

a) prace pisemne np.

ROZPRAWKA	CHARAKTERYSTYKA	OPOWIADANIE
Treść (0-4) Praca zgodna z tematem; odniesienie do problemu sformułowanego w temacie; stanowisko autora wobec problemu (sąd wyrażony bezpośrednio lub pośrednio: teza lub hipoteza); logika wyводу; błąd rzeczowy powoduje obniżenie punktów o 1 poziom.	Treść (0-4) Realizacja tematu: zachowanie spójności, przedstawienie postaci, prezentacja cech zewnętrznych i wewnętrznych, ocena postaci, uzasadnienie opinii. błąd rzeczowy powoduje obniżenie punktów o 1 poziom.	Treść (0-4) Opowiadanie na temat, prezentacja świata przedstawionego, tworzenie akcji, układ wydarzeń w logicznym porządku, dynamizowanie akcji, konsekwentne stosowanie form czasu przeszłego. błąd rzeczowy powoduje obniżenie punktów o 1 poziom.
Segmentacja 0 – 1 pkt.	Segmentacja 0 – 1 pkt.	Segmentacja 0 – 1 pkt.
Styl 0 – 1 pkt.	Styl 0 – 1 pkt.	Styl 0 – 1 pkt.

Język 0 – 2 pkt. (do 5 błędów językowych- 2 pkt.,6- 1pkt, powyżej- 0)	Język 0 – 2 pkt. (do 5 błędów językowych- 2 pkt.,6- 1pkt, powyżej- 0)	Język 0 – 2 pkt. (do 5 błędów językowych- 2 pkt.,6- 1pkt, powyżej- 0)
Ortografia 0 – 1 pkt (uczeń może zrobić 2 błędy)	Ortografia 0 – 1 pkt (uczeń może zrobić 2 błędy)	Ortografia 0 – 1 pkt (uczeń może zrobić 2 błędy)
Interpunkcja 0 – 1 pkt. (uczeń może zrobić 3 błędy)	Interpunkcja 0 – 1 pkt. (uczeń może zrobić 3 błędy)	Interpunkcja 0 – 1 pkt. (uczeń może zrobić 3 błędy)

Za pracę pisemną uczeń może otrzymać maksymalnie 10 punktów.

Jeżeli praca zajmuje mniej niż połowę wyznaczonego miejsca, uczeń otrzymuje punkty tylko za pierwsze kryterium.

Przyjmuje się, że praca nie może być krótsza niż strona papieru podaniowego, chyba że nauczyciel poda inne warunki.

Jeżeli praca nie realizuje tematu, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

Przeliczenie punktów za pracę stylistyczną na oceny szkolne

0-2p. – niedostateczny

3-4 p/. – dopuszczający

5-7 p.– dostateczny

8p. – dobry

9p. – bardzo dobry

10p.- celujący

Informacja o zasadach oceniania prac uczniów ze stwierdzonymi specyficznymi trudnościami w uczeniu się czytania i pisania.

1. Przy sprawdzaniu prac pisemnych uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (dysleksją, dysortografią), przyznaje się:

* 1 p. za kryterium ortografia, jeśli popełnił nie więcej niż 3 bł. ortograficzne (ó-u, rz- ż, ch-h, wielka litera na początku zdania)

*1 p. za kryterium interpunkcja., jeśli nie popełnił więcej niż 4 bł. interpunkcyjne.

Krótkie formy wypowiedzi (np. ogłoszenie prasowe, zaproszenie, notatka) będą oceniane wg szczegółowych kryteriów podawanych uczniom przed napisaniem konkretnej pracy.

b) „Kartkówki” z bieżącego materiału obejmują materiał realizowany w czasie trzech ostatnich tematów – zagadnień .Ocenie podlega wartość merytoryczna wypowiedzi ucznia. Poziom kompozycji i języka odgrywa rolę drugorzędną.

Jeśli praca jest nieczytelna (pismo utrudnia prawidłowe odczytanie tekstu) nauczyciel może obniżyć jej wartość do oceny *niedostatecznej*. Wyjątek stanowią prace uczniów posiadających stosowną opinię.

Przeprowadzenie „kartkówki” **ze znajomości lektury** odbywa się przed przystąpieniem do omawiania dzieła lub po w celu utrwalenia wiadomości i ma przeciwdziałać poznawaniu utworów literackich z streszczeń lub z filmów. Uczeń ma więc udzielić konkretnych odpowiedzi z takich zagadnień, które są istotne i zauważalne przy lekturze własnej, a pomijane w streszczeniu.

Znajomość lektury jest obowiązkiem ucznia.

c)Przy ocenianiu odpowiedzi ucznia bierze się pod uwagę:

- merytoryczną stronę wypowiedzi – tj. zgodność z tematem, rzeczowość, stopień wyczerpania tematu, stopień samodzielności; dopuszczalny konstruktywny dialog;
- kompozycję wypowiedzi – planowość, logiczność, spójność, umiejętność wnioskowania;
- sprawność językową – bogactwo słownictwa, poprawność gramatyczna.

d) W trakcie zajęć lekcyjnych ocenie podlega także aktywność ucznia.

Ocenę za aktywność można wystawić uczniowi na lekcji poświęconej nowemu tematowi wtedy, gdy ten: wnosi nowe informacje ściśle związane z omawianym tematem, przez co wzbogaca treść lekcji (np.: prezentuje wiedzę wynikającą z jego zainteresowań i umiejętności), wskazuje kierunek interpretacyjny właściwy danemu tekstowi literackiemu, żywo docieka omawianych treści, sugeruje dodatkowy kierunek interpretacji, wyciąga trafne wnioski, sprawnie syntetyzuje lub uogólnia omawiany materiał, wypowiada się, zachowując reguły poprawności językowej i stosowność stylu, przestrzega wszelkich zasad kulturalnego i etycznego dyskusowania.

Wypowiedzi trafne, ale niepełne, nagradza się „plusami”, które po osiągnięciu określonej liczby, ustalanej indywidualnie przez każdego nauczyciela, zamienia się na ocenę.

Ponadto ocenie za aktywność podlega: udział w konkursach przedmiotowych, olimpiadach, akademiach, zaangażowanie w realizację projektów przedmiotowych na terenie szkoły i poza nią.

26. Kryteria oceniania osiągnięć ucznia gimnazjum według podziału na poszczególne oceny.

Ocena celująca:

Uczeń posiada wiedzę i umiejętności spełniające w 100% wymagania program nauczania, a w szczególności:

- bardzo dobrze zna tematykę i problematykę lektur □ wskazanych w *Podstawie programowej*
- □ biegłe posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w wypowiedziach ustnych i pisemnych;
- □ przejawia twórcze myślenie;
- □ w zakresie mówienia i słuchania potrafi pozyskiwać zainteresowanie słuchaczy, prezentując wzorcową wypowiedź, bezbłędną stylistycznie i językowo;
- □ w pracach pisemnych wyróżnia się oryginalnością i niezależnością sądów, wyjątkowym bogactwem i sprawnością języka.
- samodzielnie korzysta z dodatkowych źródeł wiedzy

Ocena bardzo dobra:

Uczeń sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami z zakresu kształcenia literackiego, kulturowego i językowego, a w szczególności:

- bardzo dobrze zna tematykę i problematykę lektur □ zna wskazanych w *Podstawie programowej*
- w zakresie redagowania form wypowiedzi wykazuje dbałość o ich poprawność leksykalną, składniową i kompozycyjną;
- □ posiada praktyczne umiejętności językowe, ortograficzne, interpunkcyjne określone programem nauczania;
- zabiera głos w dyskusji i prezentuje własne wnioski oraz przemyślenia rozwija samodzielny warsztat pracy, .

Ocena dobra:

Uczeń opanował wiedzę i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie na poziomie przekraczającym wymagania podstawowe:

- □ potrafi wykazać się dobrą znajomością lektur □ wskazanych w *Podstawie programowej*;
- samodzielnie redaguje wymagane formy wypowiedzi, dba o ich poziom językowy, poprawność ortograficzną i interpunkcyjną;
- z własnej inicjatywy zabiera głos na lekcji;
- zna i rozumie pojęcia wynikające z programu nauczania (mogą mu się zdarzać pomyłki, nie zawsze trafnie definiować itp.);
- dobrze orientuje się w całości materiału gramatycznego określonego programem nauczania w danej klasie;

- zna i właściwie stosuje wszystkie zasady ortograficzne oraz interpunkcyjne (dopuszczalna niewielka liczba błędów).

Ocena dostateczna:

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności na poziomie podstawowym:

- zna treść utworów literackich wskazanych w *Podstawie programowej*
- rozumie wybrane pojęcia wynikające z programu nauczania;
- przy niewielkiej pomocy nauczyciela realizuje zadania, ćwiczenia i inne prace na średnim poziomie trudności;
- redaguje podstawowe formy wypowiedzi;
- popełnia błędy stylistyczne, językowe, ortograficzne i interpunkcyjne, które umie poprawić;
- stosuje podstawowe zasady ortograficzne;
- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności gramatyczne określone programem nauczania w danej klasie;
- korzysta, pod kierunkiem nauczyciela, z różnych źródeł wiedzy;

Ocena dopuszczająca

Uczeń ma braki w wiadomościach podstawowych, a w szczególności:

- bardzo słabo zna lektury wskazane w *Podstawie programowej*;
- popełnia błędy różnego typu w wypowiedziach ustnych i pisemnych;
- nie bierze udziału w dyskusjach, pogadankach;
- wykonuje samodzielne prace na niskim poziomie trudności;
- słabo opanował zasady ortograficzne;
- bardzo często podczas wykonywania pracy korzysta z pomocy nauczyciela.

Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania, a w szczególności:

- nie zna treści lektur obowiązkowych wskazanych w *Podstawie programowej*;
- nie koncentruje uwagi na zajęciach, nie uczestniczy w pracy;
- nie potrafi samodzielnie zredagować prostej wypowiedzi;
- w pracach pisemnych popełnia kardynalne błędy ortograficzne, interpunkcyjne, stylistyczne, językowe i logiczne;
- nie zna podstawowych terminów gramatycznych, a w związku z tym nie potrafi dokonać prostej analizy gramatyczno – stylistycznej wypowiedzi;
- nie odrabia zadań domowych
- nie przygotowuje się do zajęć.
- nie wykazuje chęci do pracy nawet pod kierunkiem nauczyciela;

Dodatkowo uczeń nie podejmuje żadnych starań w celu poprawienia ocen, nie uzupełnia w wyznaczonych terminach braków programowych.

27. Możliwe sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów w liceum:

- a) sprawdziany w formie opisowej bądź testowej po zakończeniu działu np. antyk, średniowiecze, renesans , ewentualnie po omówieniu określonej partii materiału np. lektury , zapowiadane z wyprzedzeniem tygodnia;
- b) kartkówki po omówieniu zagadnień tematycznie ze sobą związanych, ale nie z więcej niż trzech ostatnio realizowanych tematów bądź z pracy domowej;
- c) kartkówki ze znajomości treści lektury;
- d) wypracowania na poziomie podstawowym (rozprawka, interpretacja utworu poetyckiego) i rozszerzonym (wypowiedź argumentacyjna, interpretacja porównawcza);
- e) rozumienie czytanego tekstu;

- f) odpowiedzi ustne z trzech ostatnich tematów bądź w większym zakresie z materiału powtórzeniowego;
- g) wypowiedź monologowa;
- h)kontrola zeszytu przedmiotowego,
- i) inne: recytacja, prezentacja multimedialna, dyktando, praca na lekcji,
- j) aktywność;

28. KRYTERIA OCENIANIA pisemnych prac klasowych i domowych , kartkówkek, odpowiedzi ustnych, aktywności ucznia.

Prace pisemne ocenia się według zasad obowiązujących w czasie egzaminu maturalnego (odpowiednio dla poziomu podstawowego lub rozszerzonego) zapisanych w *Informatorze o egzaminie maturalnym*. Stosowaną w szczegółowych kryteriach oceniania wypowiedzi punktację przelicza się na stopnie.

a)Schemat kryteriów oceny rozprawki

A. Sformułowanie stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu

- stanowisko jest adekwatne do problemu podanego w poleceniu - 6 pkt
- stanowisko jest częściowo adekwatne do problemu podanego w poleceniu - 3 pkt
- stanowisko jest nieadekwatne lub brak stanowiska - 0 pkt

B. Uzasadnienie stanowiska

- trafne, szerokie i pogłębione - 18 pkt
- trafne i szerokie - 12 pkt
- trafne, ale wąskie - 8 pkt
- uzasadnienie częściowe - 4 pkt
- brak uzasadnienia stanowiska - 0 pkt

C. Poprawność rzeczowa

- brak błędów rzeczowych - 4 pkt
- nie więcej niż jeden błąd rzeczowy – 2 pkt
- błędy rzeczowe - 0 pkt

D. Zamysł kompozycyjny

- kompozycja funkcjonalna - 6 pkt
- zaburzenia funkcjonalności kompozycji - 3 pkt
- brak zamysłu kompozycyjnego - 0 pkt

E. Spójność lokalna

- pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności - 2 pkt
- znaczne zaburzenia spójności - 1 pkt
- wypowiedź niespójna - 0 pkt

F. Styl tekstu

- styl stosowny - 4 pkt
- styl częściowo stosowny - 2 pkt
- styl niestosowny - 0 pkt

G. Poprawność językowa

- brak błędów lub nieliczne błędy nierażące - 6 pkt
- liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące - 3 pkt
- liczne błędy rażące - 0 pkt

H. Poprawność zapisu

- zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące - 4 pkt
- liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące - 2 pkt
- liczne błędy rażące - 0 pkt

Schemat kryteriów oceny interpretacji utworu poetyckiego

A. Koncepcja interpretacyjna

- niesprzeczna z utworem, spójna i obejmująca sensy niedosłownie - 9 pkt

- niesprzeczna z utworem, ale niespójna i/lub obejmująca w większości znaczenia dosłowne - 6 pkt
 - częściowo sprzeczna z utworem - 3 pkt
 - brak koncepcji lub koncepcja całkowicie sprzeczna z utworem - 0 pkt
 - B. Uzasadnienie tezy interpretacyjnej
 - trafne i pogłębione - 15 pkt
 - trafne, ale niepogłębione - 10 pkt
 - częściowo trafne - 5 pkt
 - brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację - 0 pkt
- Kryteria C, D, E, F, G, H jak w rozprawce.

Za wypracowanie na poziomie podstawowym uczeń może otrzymać maksymalnie 50 punktów.

Uwaga Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, nauczyciel nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach. Jeśli w kategorii A praca uzyska 3 punkty, a w kategorii B - 0 punktów, nauczyciel nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach. Jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów, nauczyciel przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C. Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę - zdający otrzymuje 0 punktów.

Przeliczenie punktów za wypracowanie na poziomie podstawowym na oceny szkolne.

- 50 -49- celujący
- 48- 43 bardzo dobry
- 42- 38 –dobry
- 37- 25 –dostateczny
- 24-15 – dopuszczający
- 14-0- niedostateczny

Szczegółowe kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej na poziomie rozszerzonym (wg CKE)

Schemat kryteriów oceny wypowiedzi argumentacyjnej

- A. Określenie problemu:
 - zgodne z tekstem i pełne - 9 pkt
 - zgodne z tekstem, ale niepełne- 6 pkt
 - częściowo zgodne z tekstem - 3 pkt
 - brak określenia problemu lub problem niezgodny z tekstem - 0 pkt
- B. Sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu
 - stanowisko adekwatne do tekstu i pełne - 9 pkt
 - stanowisko adekwatne do tekstu, ale niepełne - 6 pkt
 - stanowisko częściowo adekwatne do tekstu - 3 pkt
 - brak stanowiska lub stanowisko nieadekwatne do tekstu - 0 pkt
- C. Poprawność rzeczowa
 - brak błędów rzeczowych - 2 pkt
 - jeden błąd rzeczowy lub więcej błędów rzeczowych - 0 pkt
- D. Zamysł kompozycyjny
 - kompozycja funkcjonalna - 6 pkt
 - zaburzenia funkcjonalności kompozycji - 3 pkt
 - brak zamysłu kompozycyjnego - 0 pkt
- E. Spójność lokalna
 - pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczące zaburzenia spójności - 2 pkt
 - znaczne zaburzenia spójności - 1 pkt
 - wypowiedź niespójna - 0 pkt
- F. Styl tekstu

- stosowny - 4 pkt
- częściowo stosowny - 2 pkt
- niestosowny - 0 pkt
- G. Poprawność językowa
 - brak błędów lub nieliczne błędy nierażące - 4 pkt
 - liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące - 2 pkt
 - liczne błędy rażące - 0 pkt
- H. Poprawność zapisu
 - zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące - 4 pkt
 - liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące - 2 pkt
 - liczne błędy rażące - 0 pkt

Schemat kryteriów oceny interpretacji porównawczej

A Koncepcja porównywania utworów:

- niesprzeczna z utworami i spójna - 6 pkt
- niesprzeczna z utworami i częściowo spójna - 4 pkt
- częściowo sprzeczna z utworami - 2 pkt
- sprzeczna z utworami lub brak koncepcji - 0 pkt

B Uzasadnienie tezy interpretacyjnej

- trafne, pogłębione - 12 pkt
- trafne, ale niepogłębione - 8 pkt
- częściowo trafne - 4 pkt
- brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację porównawczą - 0 pkt

Kryteria C, D, E, F, G, H jak w wypowiedzi argumentacyjnej.

Za wypracowanie na poziomie rozszerzonym uczeń może otrzymać maksymalnie 40 punktów.

Uwaga !Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, nauczyciel nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach. Jeśli w kategorii A praca uzyska 3 punkty, a w kategorii B - 0 punktów, nauczyciel nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 300 słów, nauczyciel przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C. Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę - zdający otrzymuje 0 punktów.

Przeliczenie punktów za wypracowanie na poziomie rozszerzonym na oceny szkolne.

- 40- 39- celujący
- 38- 34- bardzo dobry
- 33- 30- dobry
- 29-20 dostateczny
- 19-12- dopuszczający

Informacja o zasadach oceniania prac uczniów ze stwierdzonymi specyficznymi trudnościami w uczeniu się czytania i pisania.

W wypracowaniu ucznia, u którego stwierdzono dysleksję i dysortografię, nie uwzględnia się w ocenie następujących błędów:

- a) zmienionej kolejności liter w wyrazach;
- b) wstawionych i opuszczonych liter w wyrazie;
- c) opuszczonego początku lub końca wyrazu;
- d) występowania w wyrazach głosek dźwięcznych zamiast bezdźwięcznych i odwrotnie;
- e) fonetycznego zapisu wyrazów;
- f) mylenia głosek „i” i „j”, głosek nosowych z końcówką fleksyjną, np. ę –em, ą–om;
- g) mylenia przedrostków z zaimkami np. pode szły, błędnego zapisywania przyimków z rzeczownikami i przysłówkami, np. klasie, zachwałę, na pewno;
- h) niewłaściwego zapisu spółgłosek miękkich np. rosicie zamiast rosnie, skosiny zamiast skośny;

- i) pisowni niezgodnej z zasadami ortografii [od uczniów wymaga się dobrej znajomości zasad ortografii, co powoduje nadmierne do nich zaufanie i schematyczne ich stosowanie np. startuje bo startować,]; błędów wynikających z niestosowania zasady historycznej,
j) błędnego stosowania lub niestosowania znaków interpunkcyjnych;

b) b) „Kartkówki” z bieżącego materiału obejmują materiał realizowany w czasie trzech ostatnich tematów – zagadnień. Ocenie podlega wartość merytoryczna wypowiedzi ucznia. Poziom kompozycji i języka odgrywa rolę drugorzędą.

Jeśli praca jest nieczytelna (pismo utrudnia prawidłowe odczytanie tekstu) nauczyciel może obniżyć jej wartość do oceny *niedostatecznej*. Wyjątek stanowią prace uczniów posiadających stosowną opinię.

Przeprowadzenie „kartkówki” ze znajomości lektury odbywa się przed przystąpieniem do omawiania dzieła (lub po w celu utrwalenia wiadomości) i ma przeciwdziałać poznawaniu utworów literackich z streszczeń lub z filmów. Uczeń ma więc udzielić konkretnych odpowiedzi z takich zagadnień, które są istotne i zauważalne przy lekturze własnej, a pomijane w streszczeniu. Znajomość lektury jest obowiązkiem ucznia.

c) Przy ocenianiu odpowiedzi ucznia bierze się pod uwagę:

- merytoryczną stronę wypowiedzi – tj. zgodność z tematem, rzeczowość, stopień wyczerpania tematu, stopień samodzielności; dopuszczalny konstruktywny dialog;
- kompozycję wypowiedzi – planowość, logiczność, spójność, umiejętność wnioskowania;
- sprawność językową – bogactwo słownictwa, poprawność gramatyczna.

d) W trakcie zajęć lekcyjnych ocenie podlega także aktywność ucznia.

Ocenę za aktywność można wystawić uczniowi na lekcji poświęconej nowemu tematowi wtedy, gdy ten: wnosi nowe informacje ściśle związane z omawianym tematem, przez co wzbogaca treść lekcji (np.: prezentuje wiedzę wynikającą z jego zainteresowań i umiejętności), wskazuje kierunek interpretacyjny właściwy danemu tekstowi literackiemu, żywo docieka omawianych treści, sugeruje dodatkowy kierunek interpretacji, wyciąga trafne wnioski, sprawnie syntetyzuje lub uogólnia omawiany materiał, wypowiada się, zachowując reguły poprawności językowej i stosowność stylu, przestrzega wszelkich zasad kulturalnego i etycznego dyskusowania.

Wypowiedzi trafne, ale niepełne, nagradza się „plusami”, które po osiągnięciu określonej liczby, ustalonej indywidualnie przez każdego nauczyciela, zamienia się na ocenę.

Ponadto ocenie za aktywność podlega: udział w konkursach przedmiotowych, olimpiadach, zaangażowanie w realizację projektów przedmiotowych na terenie szkoły i poza nią.

29. Kryteria oceniania osiągnięć ucznia liceum według podziału na poszczególne oceny.

Ocena celująca.

Stopień *celujący* otrzymuje uczeń spełniający wymagania podstawowe i ponadpodstawowe.

. Potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą a ponadto:

- posiada wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania,
- swobodnie posługuje się zdobytymi wiadomościami,
- dba o samodzielny i twórczy rozwój swoich uzdolnień lub osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach.

Ocena bardzo dobra.

Uczeń opanował w pełni wiedzę i umiejętności określone w *Podstawie programowej* i sprawnie, nimi posługuje.

uczeń potrafi :

- zinterpretować dzieło literackie w samodzielnie dobranym kontekście (np. filozoficznym, historycznym, historycznoliterackim, kulturowym),
- dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego, posługując się biegle terminologią historyczno- i teoretycznoliteracką
- rozpoznać przenośne znaczenia (metaforyczne, symboliczne, paraboliczne, alegoryczne),
- dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła sztuki, ze wskazaniem funkcji środków wyrazu specyficznych dla danej dziedziny,
- omówić przemiany gatunkowe,
- wskazać i opisać charakterystyczne cechy językowe i stylistyczne w tekstach literackich,
- porównać sposoby realizacji tego samego motywu (toposu) w różnych tekstach literackich,
- rozpoznać elementy różnych wzorców stylistycznych,
- określić funkcje środków poetyckich w kreowaniu świata w tekście literackim,
- zastosować wszelkie wymienione wyżej umiejętności w zakresie analizy tekstów naukowych i filozoficznych,
- podporządkować kompozycję wypowiedzi własnemu zamysłowi interpretacyjnemu,
- skutecznie unikać szablonów i schematów językowych,
- posługiwać się bogatym słownictwem i bogatą składnią,
- samodzielnie gromadzić, porządkować i wykorzystywać w wypowiedziach ustnych i pisemnych materiały z różnych źródeł dotyczące literatury, filmu i innych dziedzin sztuki.

Ocena dobra:

Uczeń opanował większość wiedzy oraz umiejętności zawartych w *Podstawie programowej* i w sposób poprawny się nimi posługuje.

Uczeń potrafi :

- wskazać związki między literaturą a historią, kulturą, sztuką i filozofią omawianych epok,
- wymienić głównych twórców kultury (nauki, sztuki, filozofii) omawianych epok i ich dzieła,
- porównać wzorce osobowe, kreacje bohaterów oraz wizję świata i człowieka w danych epokach literackich,
- rozpoznać fonetyczne, leksykalne, składniowe i semantyczne środki artystycznego wyrazu w tekstach literackich oraz określić ich funkcje,
- wskazać dominantę kompozycyjną i stylistyczną oraz dokonać analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego,
- określić przynależność utworu lirycznego do określonego typu liryki,
- scharakteryzować program ideowy i artystyczny poszczególnych epok,
- ocenić postawy bohaterów literackich,
- rozpoznać i nazwać sposób argumentacji zastosowany w dyskusji,
- wskazać najważniejsze cechy, zarówno leksykalne jak i składniowe, tekstów publicystycznych, potocznych i naukowych (popularnonaukowych),
- rozpoznać i określić typ nadawcy i adresata tekstu,
- rozpoznać charakterystyczne cechy stylu i języka tekstu,
- nazwać środki językowe i określić ich funkcje w tekście,
- wskazać cechy gatunkowe tekstu,
- selekcjonować materiał, przywoływać tylko informacje istotne z punktu widzenia tematu,
- posługiwać się terminologią historyczno- i teoretycznoliteracką oraz językoznawczą,
- sformułować hipotezę badawczą w odniesieniu do tematu,
- podsumować rozważania (uogólnić wnioski wynikające z analizy i interpretacji tekstu),
- posługiwać się poprawną polszczyzną (w zakresie fleksji, leksyki, frazeologii, składni),
- przestrzegać zasad etykiety językowej podczas rozmowy, dyskusji, negocjacji,
- zająć i uzasadnić swoje stanowisko w dyskusji z odwołaniem się do utworu, cytatu, kontekstu, lub wiedzy o epoce,
- aktywnie uczestniczyć w większości lekcji.

Ocena dostateczna.

Uczeń dysponuje podstawową wiedzą oraz umiejętnościami zawartymi w *Podstawie programowej* i potrafi je poprawnie wykorzystywać

Uczeń potrafi :

- wskazać podstawowe cechy wszystkich omawianych gatunków literackich,

- powiązać fakty literackie z istotnymi wydarzeniami historycznymi,
- rozpoznać cechy charakterystyczne epoki literackiej,
- zinterpretować metaforyczne tytuły i podtytuły utworów,
- opisać motywy i tematy literackie odwołując się do omówionych utworów, np.: miłość, natura, wędrówka (pielgrzymka), tęsknota za ojczyzną, relacje człowieka z Bogiem, bunt, koncepcja odzyskania niepodległości, obraz i ocena polskiego społeczeństwa (charakterystyka klas społecznych), rewolucja,
- scharakteryzować wzorce osobowe i postawy bohaterów, odwołując się do omówionych utworów literackich,
- scharakteryzować wizję świata i człowieka w poszczególnych epokach literackich,
- wykorzystać podstawowe konteksty do analizy i interpretacji utworów literackich (np. kontekst biograficzny lub historyczny),
- określić tematykę wszystkich omawianych utworów literackich,
- określić funkcję środków językowych w tekście retorycznym,
- wskazać kilka charakterystycznych cech języka wybranej grupy językowej (np. młodzieży), dostrzegając jego swoistość w stosunku do odmiany ogólnej,
- rozpoznać w wypowiedziach bohaterów literackich intencję komunikacyjną wyrażoną wprost oraz nie wprost,
- sformułować tezę tekstu lub fragmenty tekstu,
- podać argumenty na rzecz tezy,
- odróżnić argumenty od przykładów oraz tezę od hipotezy,
- rozpoznać relacje kompozycyjne między poszczególnymi fragmentami (akapitami tekstu),
- oddzielić informacje od opinii,
- wskazać przyczynę i skutki,
- formułować wnioski interpretacyjne oparte na samodzielnej analizie tekstu,
- posługiwać się cytatami w funkcji argumentacyjnej,
- posługiwać się ogólnie poprawną polszczyzną (fleksja, leksyka, frazeologia, składnia),
- zabrać głos w dyskusji,
- wykonać bez pomocy nauczyciela większość zadań realizowanych na zajęciach.

Ocena dopuszczająca.

Uczeń dysponuje minimalną wiedzą i umiejętnościami w zakresie *Podstawy programowej*, przy rozwiązywaniu problemów potrzebuje on pomocy nauczyciela.

Uczeń potrafi:

- przyporządkować epoce nazwiska pisarzy wskazanych w *Podstawie programowej* oraz wymienić ich dzieła,
- przyporządkować autorowi/autorom tytuły utworów literackich wskazanych w *Podstawie programowej*, utworom zaś głównych bohaterów,
- określić przybliżone ramy chronologiczne epoki literackiej,
- objaśnić znaczenie nazw epok literackich,
- odróżnić od siebie tekst liryczny, epicki i dramatyczny,
- wskazać podstawowe cechy najważniejszych dla omawianych epok gatunków literackich,
- nazwać najważniejsze hasła programowe, prądy umysłowe i filozoficzne oraz kierunki artystyczne omawianych epok; wskazać ich cechy,
- wskazać w dziełach literackich wymienionych w podstawie programowej realizację poszczególnych haseł i prądów,
- streścić główne wątki utworów wskazanych w *Podstawie programowej*,
- scharakteryzować głównych bohaterów literackich utworów epickich i dramatycznych wskazanych w *Podstawie programowej*,
- rozpoznać najważniejsze środki i zabiegi stylistyczne w utworach literackich danych epok,
- zanalizować utwory wskazane w podstawie programowej, uwzględniając najważniejsze kategorie opisu takie jak: podmiot, adresat liryczny, narrator, świat przedstawiony i posługując się podstawową terminologią teoretycznoliteracką,
- określić tematykę utworów literackich wskazanych w *Podstawie programowej*,
- wskazać w tekście literackim najważniejsze środki językowe służące przekonywaniu,
- objaśnić istotę intencji komunikacyjnej,

- rozpoznać intencję komunikacyjną wyrażoną wprost w tekście nieliterackim_(w wypowiedziach potocznych),
- sformułować najważniejsze zasady etykiety językowej,
- odtworzyć informacje sformułowane wprost,
- odtworzyć sens fragmentów (zdań, grup zdań, akapitów),
- wyodrębnić główną myśl całego tekstu,
- posługiwać się komunikatywnym językiem w mowie i w piśmie,
- wypowiadać się na zadany temat w sposób świadczący o zrozumieniu tematu,
- wybrać teksty literackie służące realizacji wybranego tematu,
- odnieść się w wypowiedzi do tekstów literackich,
- samodzielnie prowadzić zeszyt przedmiotowy,
- zrealizować przynajmniej połowę obowiązkowych zadań klasowych i domowych przewidzianych przez nauczyciela.

Ocena niedostateczna

Stopień *niedostateczny* dostaje uczeń, który nie spełnia wymagań podstawowych w stopniu stanowiącym minimalny próg zaliczenia (odpowiadający 40%). Nie zna lektur obowiązkowych wskazanych w *Podstawie programowej*. Nie zrealizował przynajmniej połowy obowiązkowych zadań klasowych i domowych przewidzianych przez nauczyciela. Świadomie opuszcza sprawdziany, zapowiedziane „kartkówki”. Wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu; nie prowadzi zeszytu przedmiotowego, nie nosi podręcznika, nie wykonuje zadań podczas lekcji oraz w domu. Nie potrafi odnieść się w wypowiedzi do tekstów literackich oraz wybrać teksty literackie służące realizacji określonego tematu. Wypowiada się w sposób świadczący o niezrozumieniu tematu. Popelnia kardynalne błędy rzeczowe. Nie potrafi skomponować wypowiedzi składającej się ze wstępu, rozwinięcia i zakończenia.

30. Dostosowania wymagań edukacyjnych na lekcjach języka polskiego dla uczniów gimnazjum i liceum ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu :

DYSLEKSJA - specyficzne trudności w czytaniu przejawiające się zaburzeniami tempa i techniki czytania, jak i stopnia rozumienia treści;

Dysleksja nie daje podstaw do obniżenia wymagań jakościowych.

Dostosowanie wymagań:

- unikanie wywoływania ucznia do głośnego czytania na forum klasy lub ustalenie wcześniej z uczniem fragmentu tekstu do przeczytania ;
- preferowanie odpowiedzi ustnych
- sprawdzanie wiadomości dotyczących krótszych części materiału, preferowane są inne formy sprawdzianów niż opisowe, by uczeń mógł skupić się na wykorzystaniu swojej wiedzy , a nie na pisaniu ;
- zachęcanie ucznia do korzystania z nagrań lektur ;
- stosowanie zmiennego tempa lekcji i różnorodnych metod pracy (np. praca w grupie)
- czytanie instrukcji i poleceń przez nauczyciela lub innych uczniów
 - sprawdzanie stopnia zrozumienia tekstu przez ucznia
- wydłużenie czasu na pracę z tekstem oraz na pisanie prac, jeśli to możliwe
 - zapisywanie na tablicy nowych terminów, eksponowanie ich w widocznym miejscu, nauka nowych pojęć i słów w odwołaniu do materiału wizualnego
- sugerowanie zakreślania ważnych fragmentów podczas czytania tekstu przez ucznia, dzielenie tekstu na części
- konstruowanie poleceń prostych i czytelnych. (np. bez podwójnych zaprzeczeń, sformułowań „co wiesz o...”)

DYSORTOGRAFIA -specyficzne zaburzenie w nauce pisania, objawiające się popelnianiem błędów ortograficznych pomimo znajomości zasad pisowni.

Dysortografia nie zwalnia ucznia z nauki ortografii i interpunkcji.

Dostosowanie wymagań:

- zamiast dyktanda sprawdzian polegający na uzasadnianiu pisowni wyrazów, odwołując się do znajomości zasad ortograficznych;

DYSGRAFIA - niski poziom graficzny pisma.

Dostosowanie wymagań:

- uczeń może pisać drukowanymi literami lub na komputerze
- nauczyciel pomija ocenianie estetyki pisma.

31. Kwestie, o których nie ma mowy w powyższym dokumencie, reguluje WSO i Statut Zespołu Szkół z DNJB.